

NOVÝ OBETNÝ STÔL V NAŠOM CHRÁME

V týchto decembrových dňoch sa v našom kvačianskom kostole udiala jedna dôležitá zmena. Vo svätyni bol inštalovaný nový obetný stôl a ambón. Obidva liturgické predmety boli vyrobené podľa návrhu nášho rodáka Ing. arch. Michala Báleka firmou Euro Kameň v Spišskom Podhradí. Pieskovcový obetný stôl je vytvorený v gotickom štýle. Má to pripomínať slon, v ktorom bol pred 700 rokmi náš kostol postavený. Gotický lomený oblúk sa objavuje na južnom vstupe do kostola, na dverách do sakristie, aj inde. Pevný obetný stôl a ambón (miesto, z ktorého sa číta Božie slovo) je darom našich veriacich Pánu Bohu za 700 rokov jeho sviatostnej prítomnosti v chráme našej obce.

Do vrchnej dosky obetného stola bude vložená relikvia blahoslavenej sestry Zdenky. Malý úlomok jej kosti nám darovala Kongregácia milosrdných sestier Svätého kríža. A prečo práve ona? Zdenka je prvou slovenskou blahosladenou a medzi ňou a sv. Katarínou je veľa spoločného.

Sestra Zdenka, rodným menom Cecilia Schelingová, sa narodila 24. decembra 1916 v Krivej na Orave. V roku 1931 vstúpila do Kongregácie milosrdných sestier Svätého kríža v Podunajských Biskupiciach. Pracovala v Štátnej nemocnici v Bratislave ako laborantka. V roku 1943 zložila svoje večné sľuby. Po politickej zmene (1948) Komunistická strana v bývalom Československu začala otvorené prenasledovanie cirkvi. Mnohí veriaci, biskupi a kňazi boli pre svoju vieru, prenasledovaní a väznení, rehoľníci boli poslaní na nútené práce. Sestra Zdenka sa odhodlala k odvážnym skutkom priniesť aj veľké obety pre trpiacu cirkev. Dvakrát sa podieľala na príprave úteku väznených katolíckych kňazov. 29. februára 1952

ju štátna bezpečnosť uväznila a podrobila vyšetrovaniu, ktoré bolo spojené s bezohľadným mučením. Odsúdili ju za údajnú velezradu na 12 rokov straty slobody a 10 rokov straty občianskych práv. V apríli 1955 ju v hroznom stave, ťažko chorú, prepustili z väzenia do nemocničného ošetrovania v Trnave. O tri mesiace (31. júla 1955) Zdenka zomrela v nemocnici na onkologickom oddelení. Dožila sa necelých 39 rokov. Svätý Otec Ján Pavol II. blahorečenie sestry Zdenky potvrdil a 14. septembra 2003 na sviatok Povýšenia Svätého kríža dostalo Slovensko prvú blahosladenú – rehoľnú sestru Zdenku.

Sv. Katarína, patrónka našej farnosti, vynikala skvelým intelektom a odvahou. Kresťankou sa stala asi štrnásť ročná. V podobnom veku sestra Zdenka vstupovala do kláštora. Katarína odmietala svojich nápadníkov, chcela žiť úplne pre Ježiša. V legende sa hovorí o jej nočnom zjavení, keď jej Ježiš, ako Dieťa v náručí svojej matky, navliekol na prst zlatý prsteň. Bolo to znamenie, že sa stáva jeho nevestou. Katarína božskému Snúbencovi sľúbila zachovanie panenskej vernosti. Rovnako aj sestra Zdenka. Cisár Maxentius v Alexandrii usporiadal slávnosti, na ktorých všetci pozvaní mali obetovať modlám, ale Katarína odmietla a vytkla mu jeho zaujatosť voči kresťanom, ktorých dával zabíjať. Aj Katarína bola pre svoju vieru bola mučená a vernosť Ježišovi dosvedčila mučenicou smrťou v roku 307.

Obidve mladé ženy boli panny a mučenice. A aby tých podobô nebolo málo spomeňme aj skutočnosť, že stáť bola aj ďalšia panna a mučenica sv. Cecilia Rímska (r. 230), podľa ktorej dostala sestra Zdenka svoje krstné meno.

Pieskovcový ambón je vytvorený ako by zo štyroch pilierov, ktoré symbolizujú štyroch evanjelistov. Na jeho čelnej strane sú grécke písmena Alfa a Omega. Majú nám pripomínať text zo Zjavenia sv. Jána: „Ja som Alfa a Omega, Prvý a Posledný, Počiatok a Koniec.“

On teda, Kristus, nech nás, aj ďalšie generácie posilňuje svojim Telom a Slovom, ktoré budeme prijímať z nového obetného stola a ambóna.

Stanislav Šverha

Rozptýlené zlo

Chodievame na spovede, kde si myslíme, že hriechmi sú len väčšinou krádeže, ublíženia na zdraví, nechodenie v prikázaný sviatok do kostola.

Ale tých hriechov máme omnoho viacej, len si nechceme pripustiť, že ich robíme my.

Napríklad taká škodoradosť. Keď je bežná, že blízky príbuzný sa potkne pri chôdzi, oblečie si naopak sveter – zasmejeme sa. Ale keď ľudia majú potešenie z toho, že inému sa nedarí v práci, príde o majetok alebo o zdravie. Ten človek by mal premýšľať, že aj on môže prísť o niečo. Alebo taká nenávisť. Nenávidíme niekoho pre rôzne príčiny. Ale keď nenávidíme druhého, stále a to roky, desaťročia, tak tí ľudia sú chorí. A čo tak chamtivosť. Keď máme niečoho dosť a chceme za každú príčinu mať viacej. Čakáme na maličkosť roky, a keď ju nedostaneme, tak sa dopúšťame hlúposti, alebo sme z toho chorý, že tú chamtivosť nevieme uspokojiť. Ona má spojitost s mamónarstvom. Chceme majetky viac a viac. Prichádza medzi nás aj lakomosť. Keď to čo máme, aj v prebytkoch, nevieme sa podeliť s druhými. Nevieme uznať, že iní sú v hmotnej kríze, potrebovali by pomoc, ale my nie. Máme viac ako druhí, ale naša pýcha je povýšená nad ohľaduplnosťou k druhým. Dávame ju na vedomie. Ani si neuvedomujeme, že sme obyčajní strokotanci. Je to zlá vlastnosť.

A čo taká závišť. Závidíme všetko čo majú iní a hlavne tým, čo majú viacej ako my. Hoci aj závistlivci, keby konali ako druhí, mali by to. Alebo taká skúposť. Od iných sa dávame obsluhovať, hostiť, prijímať dary, ale my to nevieme odplatiť. Alebo také ohováranie. O druhom človeku narozprávame hodne moc nepravdy, aby sme seba zadostučinili a že poškodíme druhého, to nás už nezaujíma.

Toto sú hriechy, ktorých by sme sa nemali dopúšťať. Mali by sme sa zlepšovať, aby sme ukázali, že sme ľudia žijúci v láske medzi sebou. Aby sme neboli hlupáci a v kostole „svätcami“. Budme lepší.

J.G.

DUCHOVNÝ ŽIVOT NAŠEJ FARNOSTI

Blíži sa opäť koniec kalendárneho roka a budeme, ani sme sa nenazdali, o rok starší.

Ako sme prežili cirkevný rok, ktorý sa ukončil sviatkom Krista Kráľa, 25. 11. 2018, po stránke duchovnej a materiálnej? Celkovo ho hodnotíme kladne.

V januári, od 18.-25. 1. sme sa pred sv. omšou, po sv. ruženci, modlili modlitbu na zjednotenie kresťanov. 27. v tomto mesiaci vdp. farár, spolu aj s mladými rodinami, zorganizoval, ako predošlé roky, fašiangové stretnutie. Pre veľký počet záujemcov, okolo 200 ľudí, sa toto stretnutie uskutočnilo, so súhlasom obecného úradu a riaditeľky ZŠ, v telocvični základnej školy. Všetci sa dobre zabavili. Vstupenka bola zároveň aj lístkom do tomboly, ktorej nebolo málo, a preto sa losovalo na dvakrát. Sponzorom sa touto cestou chceme srdečne poďakovať.

Popolcovou stredou, 14. 2. sa začala obdobia pôstu. Krížová cesta bývala vždy pol hodinu pred sv. omšou. 23. februára bola krížová cesta na Dlhej Lúke, kde boli posvätené nové zastavenia. I keď bola veľká zima, účasť bola vysoká.

18. marca, v smrtnú nedeľu, bola krížová cesta v Kvačianskej doline. Posledné zastavenie bolo na Velkom Roháči, kde sa na kamenný kríž dala kytička umelých bielych lalií, ktorú zakúpila farská charita. Pre tých, ktorí nevládali ísť do doliny, bola krížová cesta v kostole. Viedla ju pani Harychová a bola obetovaná za kňazov a chorých.

25. 3. v Kvetnú nedeľu, bolo po krížovej ceste svätenie maňušiek. Držiac

v ruke kytičky maňušiek sme vchádzali do kostola. Bolo pekné jarné počasie. Vo Veľký piatok kvôli zlému počasiu, bola krížová cesta v kostole. Po ranných chválach o 9:00 v Bielu sobotu bolo otvorenie Božieho hrobu. Aby Pán Ježiš neostal v hrobe sám bol vytvorený adorčný rozpis podľa čísel domov. O 18:00 bola odložená Sviatosť Oltárna. Po slávnostnom zmŕtvychvstani bolo posvätenie jedál. Prebudili sme sa do upršaného, ba aj zasneženého Velkonočného rána, ale vo vnútri našich duší, sme cítili teplo, pokoj a radosť zo zmŕtvychvstaleho Krista. Od Veľkého Piatku do nedele Božieho milosrdenstva, sme sa každý deň pred sv. omšou modlili deviatnik k Božiemu milosrdenstvu.

27. mája bolo v našej farnosti prvé sväté prijímanie. 5 detí prijalo po prvý raz do svojich srdc Ježiška. Žiaľ z našej farnosti to bol len jeden, a to miništrant Petko Caban.

31. mája vo sviatok Božieho Tela, kvôli zlému počasiu, boli oltáriky len v kostole a 4 dievčatká rozšypali lupienky z kvetov. Pretože máj je mesiacom Panny Márie, boli pred sv. omšou spievané litánie loretánske, s modlitbami k Panne Márii.

7. jún sme zasvätili Božskému Srdcu Ježišovmu. Odpust bol na Dlhej Lúke, ale tento sviatok je prikázaným pre celú našu farnosť. Svätá omša bola o 17:00 a celebrol ju vdp. Peter Kvasňák z Lipt. Jána.

15. a 16. júna vďaka nášmu vdp. farárovi, mohli byť veriaci z našej farnosti, ale aj z farnosti z Lipt. Mikuláša, súčasťou púte na Moravu. Navštívili sme pútnické miesta Velehrad, Hostýn,

kde sme boli ubytovaní a na druhý deň po raňajšej sv. omši, sme si urobili prehliadku chrámu na Sv. Kopečku. V popoludňajších hodinách sme si prezreli katedrálu a ostatné chrámy v Olomouci. Domov sme sa vracali naplnení peknými duchovnými zážitkami.

30. júna vdp. farár zorganizoval turistiku popod horu do Prosieka. O pohostenie sa postaral vdp. farár s Marekom Sihockým.

Mesiac jún je mesiacom Božského Srdca Ježišovho. Každý deň bola pred sv. omšou pobožnosť k Božskému Srdcu Ježišovmu. Modlili sme sa litánie a modlitbu zasvätenia rodín k Božskému Srdcu Ježišovmu.

5. júla sa skupina žien vybrala, peši s krížom v rukách, na púť do Lipt. Sielnice, kde bol odpust. Kostol v Lipt. Sielnici je zasvätený sv. Cyrilovi a Metodovi. I keď prišli neskôr, milo ich privítali.

25. 8. sa konala medzinárodná mariánska púť venovaná matkám. Bolo to spojenie púti z Poľska, z Čenstochovej, cez Slovensko a Maďarsko až do Chorvátska, do Medžugoria. Celá púť bola rozdelená na úseky dlhé cca 25 km. Pre našu farnosť bol určený úsek z Kvačian, od kostola, až do kostola vo Vyšných Liptovských Sliačoch. Mohli sa pripojiť aj farníci z okolitých farností, ktorí boli dopredu informovaní. Celkovo sa na tejto púti zúčastnilo 31 ľudí vrátane detí. Na začiatok púte sme sa pomodlili jeden desiatok radostného ruženca. Potom vdp. farár posvätil nový drevený pútnický kríž a všetkým udelil pútnické požehnanie. Trasa našej púte bola nasledovná: Išlo sa do kaplnky, kde sa pridali veriaci z Dlhej Lúky. Tam sme sa pomodlili ďalší desiatok ruženca. Ďalej sa išlo popod horu do Prosieka, cez Bukovinu, Kalameny, Ivachnovú až do Liptovských Sliačov. Na určitých miestach sa pokračovalo v modlení ru-

• Spoločné foto, púť na Hostýn

• Svätá omša v Hostýne

• Krížová cesta Kvačianskou dolinou v Smrtnú nedeľu.

žena a posledný desiatok sa domodlil pri kostole v Lipt. Sliachoch. Najväčšia pochvala patrí starším a deťom, ktoré absolvovali túto 25- kilometrovú púť až do konca. V Liptovských Sliachoch čakal našich veriacich autobus a o 16:30 ich odviezol do Kvačian, do kostola, kde bola sv. omša s platnosťou na nedeľu. Ženy, ktoré nešli na púť pripravili agapé, kde sa všetci prítomní mohli pohostiť chutnými domácimi koláčmi a dobrým vínom.

30. 8. prebiehala, vo všetkých diecéznych kostoloch, duchovná príprava na blahorečenie Anny Kolesárovej. Naš kostol nebol výnimkou. Podmienkami bola sviatosť zmierenia, účasť na sv. omši a modlitba za blahorečenie a adorácia. Slávnosť blahorečenia sa konala 1. septembra 2018 na športovom štadióne v Čermelskom údolí v Košiciach, za účasti tisícok veriacich.

03. 9. bol opäť začiatok školského roka. O 10:00 sa vo farskom kostole v Kvačanoch konala sv. omša pre žiakov základnej školy. Spolu s naším vdp. farárom ju celebraval aj vdp. farár Patrik Solár z Lipt. Trnovca, ktorý žiakom položil počas kázne pár otázok. Za

správne odpovede ich odmenil sladkosťami. Spolu so žiakmi sme prežili pekné duchovné dopoludnie.

16. 9. bol odpust na Veľkom Borovom, kde je kostol zasvätený sviatku Povýšenia sv. kríža. Na tejto odpustovej sv. omši, ktorá bola o 11:00, sme sa zúčastnili aj my. Na začiatku dediny sme sa zhromaždili a so spevom slávnostného ruženca, sme putovali do kostola. Sv. omšu celebraval vdp. farár Hámor z Ružomberku. Veriacich sme milo prekvapili a na koniec sme dostali aj veľké poďakovanie.

28. 9. zavítala do našej farnosti vzácna návšteva. Boli to rodáci- seniori z Klušova, z východu, odkiaľ pochádza náš vdp. farár. Cestou sa zastavili v Spišskej Kapitule a potom u nás. Najskôr si prezreli dedinu a okolie a o 15:00 hod. sme sa spoločne zišli na sv. omši v našom kostole. V úvode ich vdp. farár privítal. Vyzdvihol a poďakoval za ich priateľský vzťah v rodnej dedine. Tak tiež vyzdvihol aj nás. Vdp. farár povedal, že sa tu veľmi dobre cíti a dobre sa mu spolupracuje či už s obecným úradom, základnou školou, s poľnohospodárskym družstvom, s urbárom, ale

aj veriacimi. Na sv. omši boli prítomní aj starostovia oboch obcí, ktorých tiež osobitne privítal. Po sv. omši si urobili ešte prehliadku zrekonštruovanej zvonice a potom všetci dostali pozvanie na posedenie do jedálne základnej školy. Naše ženy napiekli výborné koláče a pripravili chlebíčky. Veľmi sa im u nás páčilo a pozvali nás na návštevu ku nim.

1. októbrom sa začali októbrové pobožnosti. Okrem žien, sa aktívne zúčastňovali aj deti, najmä žiačky 6. ročníka, ktoré tiež aj miništrujú. Za ich aktivitu im patrí veľká pochvala.

3. 10. Nezabudli sme ani na nášho predošlého vdp. farára Františka Čureju, ktorý 4.10. oslavuje svoje meniny. Päť žien z našej farnosti mu bolo zblahoželať. Veľmi sa potešil, keď mu naše speváčky na sv. omši, zaspievali pesničku k sv. Františkovi. Oznamil nám, že nie je vo farnosti sám, že mu otec biskup poslal kaplána na výpomoc, s ktorým sa už poznal.

01. 11. na sviatok Všetkých Svätých sme v popoludňajších hodinách navštívili oba cintoríny. Ako každý rok sme tu mali pobožnosť. Na začiatku pobož-

• Púť do Liptovských Sliachov

nosti sa prvýkrát na cintoríne zvonilo, a to umieráčikom, ktorý bol prenesený z kostola. Pobožnosť sa ukončila tiež zvonením. Oba cintoríny boli pekne upravené a vyčistené. Veľká vďaka patrí našej charite a obecnému úradu, ktorý zorganizoval brigádu a taktiež veľká vďaka patrí aj všetkým, ktorí sa na brigáde zúčastnili.

3. 11. máme pre našu farnosť určenú adoráciu. I keď bol napísaný adoračný rozpis, podľa čísel domov, nebol vdp. farár spokojný s našou účasťou, čo nám na druhý deň v kázni aj povedal. Nerád to robil, ale skutočnosť bola taká. Veľa rodín sa na tejto adorácii nezúčastnilo. Veď, čo je krajšie, ako navštíviť živého Pána Ježiša, ktorý je prítomný v eucharistii na oltári a pomodliť sa pri ňom?

Od 1. do 8. 11. sme prežívali dušičkový týždeň, kedy sme mohli získať plnomocné odpustky pre duše v očistci. Podmienkou je návšteva cintorínu a modlitby, Otče náš, Zdravas Mária, Verím v Boha a modlitbu za odpočinutie zomrelých. Keďže bol cintorín niekedy aj okolo kostola, tak sme sa spoločne modlili vonku pri kríži, po každej sv. omši.

25. 11. má naša farnosť veľký sviatok, sv. Kataríny Alexandrijskej- našej patrónky. Keďže tento sviatok pripadol na nedeľu, bol zároveň aj sviatok Krista Kráľa, ktorým sa končí liturgický rok. Sv. omšu o 10:30 celebraval vdp. farár Ing. Jozef Žvanda, ktorý pôsobí na Katolíckej univerzite v Pastoračnom centre v Ružomberku. Duchovne nás veľmi povzbudil.

2. 12.-prvou adventnou nedeľou začína adventné obdobie. Všetci vieme, čo znamená slovo „advent“. Je to očakávanie príchodu. Kto vlastne príde? Sme skutočne na tento príchod pripravený? Deti sa tešia, že príde Ježiško a prinesie im darčeky. Ako sa tešíme my? Tým, že strávime veľa času v obchodoch a ku-

pujeme možno aj to, čo nám netreba? Každý kresťan- katolík, by sa mal v tomto čase trochu stíšiť, zamyslieť sa nad sebou, nad svojim životom a predovšetkým sa pripraviť na prijatie sviatosti zmierenia, aby sa znovunarodený Kristus narodil aj v našom srdci a priniesol nám do neho pokoj a lásku. Je na veľkú škodu, že sa v našom štáte advent vytráca. Už od začiatku novembra počujeme v médiách vianočné pesničky, vianočné reklamy a začínajú nie adventné trhy, ale vianočné a pod.

5. decembra prišiel do nášho kostola sv. Mikuláš. Deti ho s radosťou očakávali. Za balíček, ktorý od neho dostali, mu niektorí odvážlivci, najmä tí najmenší škôlkari, pekne zarecitovali básničku alebo zaspievali pesničku.

Od 11. 12. sme začali chodiť o 6:00 na rorátne sv. omše. Už viac rokov tieto sv. omše máme pri sviečkach. Týmto spôsobom sa vraciame späť do minulosti, kedy sa celý advent chodievalo do kostola len s lampášikmi v rukách. Iné svetlá sa nepoužívali.

Na koniec môjho článku Vás chceme ešte oboznámiť, s tým čo sme vo farnosti vykonali počas roka po stránke materiálnej.

15. 3. bola firmou RYCHTER z Trenčianskeho Jastrabia vykonaná

obhliadka zvonov. Ich vyjadrenie bolo, že je potrebná generálna oprava. Do týždňa poslali cenovú ponuku, ktorá bola odsúhlasená farskou radou.

22.-24. 3.- rekonštrukcia zvonov na digitálne ovládanie.

01.06.- brigáda pri kostole. Kopanie jamy pod nový elektrický stĺp, nakoľko sa odstraňovali káble, ktoré viedli na vyšný koniec dediny a boli umiestnené na kostole. Taktiež sa robil aj poriadok vo zvonici. Všetkých brigádnikom úprimné Pán Boh zaplať.

4.-5. 6. - rekonštrukcia zvona na Dlhej Lúke, ktorý je už taktiež na elektriku.

14. 6.- brigáda vo zvonici v Kvačanoch. Vyčistila sa podlaha, ktorá sa taktiež aj zarovnávala jemným pieskom a naň sa dala drevotrieska. Môže to slúžiť ako úložný priestor. Na mieste, kde sa nachádzajú zvony sa urobila nová podlaha a nové zábradlie, všetko z dreva.

30. 7.- oprava striech fajčiarní a pokrytie plechom. Za všetky práce patrí našim šikovným chlapom veľká vďaka.

Veľká vďaka patrí aj chlapom, ktorí pre farský úrad nachystali vo farskej hore drevo na kúrenie, dovezli ho a popílili na klátiky.

Nezabudlo sa ani na našu kaplnku Sedembolestnej Panny Márie a kríže, ktoré sa opravili a ponatierali. Pán Boh zaplať aj týmto farníkom.

V mene farskej rady a celej farnosti sa chcem poďakovať za duchovnú činnosť a povzbudivé kázne nášmu vdp. farárovi a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili, aby naša farnosť bola živou farnosťou a aby sme vianočné sviatky prežili v Božej láske, ktorá nech zavíta nielen k nám, ale aj ku všetkým ľuďom okolo nás.

V novom roku si vyprosme od Pána Boha veľa zdravia, Božieho požehnania a veľa Božích milostí.

Tajomníčka farskej rady, V.S.

Nahliadnutie do života a činnosti farskej charity Kvačany pri kostole svätej Kataríny Alexandrijskej

Vieme, že sme prišli na tento svet, aby sme poslúžili svojim blížnym či už radou, službou, modlitbou alebo finančnou podporou. Naša činnosť pozostáva z množstva služieb a prác občanom ktorí nás o to požiadajú.

Naša činnosť v roku 2018:

- ❖ 30. apríla 2018 bola brigáda na cintoríne a dome smútku v Kvačanoch. Tejto brigády sa zúčastnilo osem členiek charity.
 - ❖ 14. jún 2018 bol týždňom charít. Prispeli sme napečením tisíc kusov medovníčkov.
 - ❖ 5. júla 2018 sa členky charity zúčastnili púte do Liptovskej Sielnice.
 - ❖ 25. – 26. júla 2018 sme očistili a natreli plot okolo kaplnky Sedembolestnej panny Márie.
 - ❖ 11. augusta 2018 sa štyri členky charity zúčastnili odpustu v sv. Kláre v Liptovskom Mikuláši.
 - ❖ 25. augusta 2018 VIA MARIAE – MARIANSKA CESTA Medzinárodný pútnický deň obetovaný za matky Czestochova–Medžugorie (1400 km) Náš úsek Kvačany – Liptovské Sliache (26 km) Zúčastnených bolo 32 ľudí. Z charity sme boli štyri členky.
 - ❖ 10. septembra 2018 sme sa zúčastnili riadenia kostola.
 - ❖ 16. septembra 2018 na sviatok Povýšenia kríža sa konala púť na Veľké Borové, kde boli aj naše členky.
 - ❖ 20. septembra 2018 sme natreli kríž a upravili okolie kríža na Morovom cintoríne v Jamníku.
 - ❖ 21. septembra 2018 sme natreli kríž a upravili okolie kríža na Horekoncevej.
 - ❖ 5. októbra 2018 sa konala púť do Zakamenného. Zúčastnilo sa jej sedem členiek.
- Program:
- 9.30 hod sv. omša – Mons. Š. Sečka
 - návšteva hrobu biskupa Jána Vojtašáka
 - prezentácia charít
 - kultúrny program: život, utrpenie, služba biskupa Jána Vojtašáka
 - vystúpenie opernej speváčky Agneši Vrábelovej
 - oceňovanie pracovníkov charít
 - prehliadka izby biskupa Jána Vojtašáka
 - krížová cesta na Kalváriu

Naša charita prispela 300 kusmi medovníčkov, ku ktorým bolo pribalené božie slovo. Členky sa podieľali aj na pohostení, napečením chutných koláčov.

- ❖ 8.- 11. októbra 2018 sa členky charity zúčastňovali brigád na cintoríne Kvačany a Dlhá Lúka. Upratoval sa dom smútku, zvonica a čistila sa zámková dlažba.
- ❖ 5. novembra 2018 sme čistili okolie kríža na Suchej.
- ❖ 17. novembra 2018 bolo 25 rokov od založenia Farskej charity v Liptovskom Mikuláši. Slávnosť sa začala ružencom, následne sv. omšou. Po sv. omši v Katolíckom dome bola prezentácia a oceňovanie členiek Farskej charity Liptovského Mikuláša. Od nás dostali 200 kusov medovníčkov s „25“ ktoré rozdávali po sv. omši.
- ❖ 5. decembra 2018 od nás dostali zverenkyne vo sv. Kláre 200 kusov medovníčkov s božím slovom a obľátky. Žiaci z cirkevnej školy tiež dostali 200 kusov medovníčkov pobalených s božím slovom. Výťažok z predaja darovali svojej škole.
- ❖ 12. december 2018 na požiadanie sme sa zúčastnili tvorivých dielní v Katolíckom dome v Liptovskom Mikuláši. Žiakov sme učili háčkovať, pliesť z papiera a zdobiť medovníčky.
- ❖ 14. decembra 2018 sme sa zúčastnili tvorivých dielní v ZŠ Kvačany, kde sme taktiež učili deti háčkovať, pliesť z papiera a zdobiť medovníčky.
- ❖ Priamo do skladu charity v Liptovskom Mikuláši sme doručili teplé oblečenie pre bezdomovcov (kabáty, vetrovky, teplé svetre a nohavice).
- ❖ Počas celého roka prebieha zber vrchnákov z PET fliaš pre postihnutého Maxima, liečba je finančne náročná. Rodičia sú vďační za každú pomoc. Do dnešného dňa sme nazbierali 32 kg.

Veľké Bán
Boh zaplatí
všetkým.

koordinátorka charity,
MK

Pokračovanie kroniky rok 2010

- Práce na kaplnke ukončené 15. 10. 2010. Pavel Galica bol namontovať mreže do kaplnky, ktoré urobil. Peniaze za prácu nezobral, ale 50 € obetoval na kostol. Od 18.10.2010 sa začalo upratovať.
- Upratovali ženy z Dlhej Lúky, Anna a Jozef Galicovci, Emília Mišiaková, Jana Kromková, Marta Ďuroňová Vl., Mária Tkáčová, Mária Klepáčová. Upratovali sme tri dni, každý po 4 hodiny.
- 31. októbra v nedeľu už bola na Dlhej Lúke v kaplnke sv. omša o 9. hod.
- V pondelok 1.11.2010 na sviatok všetkých svätých bola sv. omša na Dlhej Lúke o 8,30 hod. a v Kvačanoch o 9,30 hod.
- Týždeň po všetkých svätých sa ešte dorábalo v kaplnke, osadili sa vonkajšie dvere a natieral sa spodok lavice, kde sa kľáčí a tak v nedeľu 7. novembra nebola sv. omša v kaplnke, ale v Kvačanoch. Po celý čas, čo sa kaplnka opravovala, bolo pekné počasie.
- 19. 9. 2010 – bola birmovka kde bolo 50 birmovancov.. Najstaršia mala 58 rokov (p. Anna Gálová), najmladší Stanko Kučka 13 rokov. Naposledy bola birmovka v Kvačanoch v roku 1989 za Vdp. Vladimíra Martinického. Niektorí boli na birmovke v roku 1992 v Liptovských Matiašovciach za Vdp. Marcela Šiškovica. Sviatosť birmovania udelil otec biskup František Tondra. Pochválil birmovancov. Celkovo pochválil celú farnosť, ale pochvalu dostal aj náš p. farár František Čureja. Za jeho pôsobenia spolu s veriacimi, urobil veľa práce vo farnosti, čo sa týka práce na kostole a farskom úrade.
- 17. 10. 2010 bola podpísaná zmluva o dielo hlavného oltára. Po dvojtýždňovom jednaní farská rada odsúhlasila, že hlavný oltár bude stáť 25.200 € (pôvodná cena bola navrhnutá 33.300 €). Tiež znížili aj reštaurátorský výskum, na ktorý sme dostali grant 3.500 €.
- Na Suchej sa koncom októbra 2010 zlomil kríž. Tak sme boli odtiaľ červený smrek. Bratia Milan a Pavel Galica ho odtali a zaviezli do Liptovského Trnovca na pílu Pavla Galicu z Liptovského Mikuláša. Smrek na vlečku naložil p. Ján Ďuroň manuom. Palko Mataj poslal Milana Mišiaka do Liptovského Trnovca niečo zaviesť a keď išiel naspäť, idúcky doviezol ohoblovaný hranol ku Jankovi Ďuroňovi, ktorý zhotovil kríž. Všetky kríže, ktoré sa robili ohobloval na píle v Liptovskom Trnovci Pavol Galica ml. a tiež všetky kríže urobil Ján Ďuroň. Robili sa tieto kríže: na Dlhej Lúke, pri obchode v Kvačanoch a na Suchej.

- 19.11.2010 Roman Lasák a Jozef Grúň pozvárali podstavec pod kríž na Sucheji.
- 20.11.2010 boli podstavec zamontovať Jozef Tylka a Milan Čendula. Pavol Tylka opravil umučenie, ktoré bolo prasknuté. Toto umučenie je zo starého kríža.
- Ján Ďuroň zhotovil kríž 4.decembra 2010 a 7. decembra 2010 ho osadili na Sucheji aj s Pavlom Tylkom.
- 25.11.2010 - sv. Kataríny - odovzdanie dekrétov, zloženie sľubu novej farskej rady. Za nových členov od volieb pribudli: Jaroslav Bálek a Marek Sihocký, menoval ich p. farár František, nakoľko bolo málo členov. Odstúpil Pavol Tkáč.
- 27.11.2010 sa konali voľby starostu a poslancov do zastupiteľstva. Starosta Jozef Grúň, poslanci Milan Galica, Vladimír Ďuroň ml., Martin Chovan, Eduard Kojš ml., Anna Drbjaková, Miroslava Sihocká.
- V nedeľu 12. decembra 2010 p. farár robil s nami poriadky, lebo chodí málo ľudí v advente do kostola cez týždeň.
- 25.12.2010 – jasičková pobožnosť, pripravila Júlia Gromská s deťmi a mládežou z Kvačany. Po jasičkovej pobožnosti sa Elenka Harzchová ešte modlila. Pán Jaroslav Bálek naráčal program, zacítil nejaký smrad a išiel pozrieť do sakristie. Otvoril skriňu a zo skrine vyšľahol plameň, našťastie nič nezohorelo. Pani kostolníčka nebola v kostole, bola na Zubercoch, keď sa to dozvedela skoro skolabovala. Zistilo sa, že chlapci ešte teplé uhlíky z kadidla vysypali do škatule v skrini.
- Počasie do 9.decembra bolo celkom dobré, 9. decembra sa znova ochladilo, napadlo trochu snehu potom zima. 12. decembra napadol aj sneh, vietor, záveje, mrazy -15 °C. Pred Vianocami sa oteplilo, sneh sa roztopil, bolo -5 °C, na štedrý večer dokonca pršalo, Vianoce boli bez snehu. Ku koncu decembra sa ochladilo.

OPUSTILI NÁS:

- 18. decembra zomrel Mons. Ján Dubovský (1924 - 2010)

V roku 2010 nás opustili:

- Ján Lasák 65 ročný
- Ján Mataj 77 ročný
- Štefan Burdel 86 ročný
- Viktor Úškrt 72 ročný
- Anna Matajová 71 ročná
- Helena Kojšová 97 ročná
- Mária Slosiariková 91 ročná
- Irena Kučerová 73 ročná
- Peter Polakovič 60 ročný

HLAS V OBCI KVAČANY

Voľby do orgánov samosprávy obcí 2018

V tomto roku predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 203/2018 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obcí a určil deň ich konania na sobotu 10. novembra 2018 v čase od 7.00 hod. do 22.00 hod.

VÝSLEDKY VOLIEB pre voľby starostu obce a poslancov Obecného zastupiteľstva v Kvačanoch

Počet osôb zapísaných v zozname voličov: **442**

Počet voličov, ktorým boli vydané obálky: **266**, čo predstavuje **60,18 %** účasť

Za starostu obce bol zvolený:
Jozef Grúň s počtom hlasov **237**

Kandidáti, ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva v poradí podľa počtu získaných hlasov:

1. Milan Galica	214 hlasov
2. Roman Lasák	177 hlasov
3. Vladimír Ďuroň ml.	173 hlasov
4. Katarína Kojšová	149 hlasov
5. Július Kudzbel	148 hlasov
6. Ján Chlebík	104 hlasov
7. Ján Rypák Mgr. (určený žrebovaním)	102 hlasov
8. Peter Húška	102 hlasov
9. Miroslava Sihocká	93 hlasov
10. Jana Odleváková, Mgr	76 hlasov
11. Stanislava Piatková, Ing.	65 hlasov

V mene svojom a v mene zvolených poslancov sa Vám chcem poďakovať za prejavenu dôveru.

starosta obce Kvačany

Vážení a milí spoluobčania!

Prajem Vám všetkým,

krásne prežitie vianočných sviatkov,

veľa zdravia, šťastia,

Božieho požehnania,

rodinnej pohody

a úspešný ústup

do Nového roku.

Jozef Grúň

Odporúčania hasičov pre vykurovaciu sezónu 2018/2019

S príchodom chladného počasia sa začína vykurovacie obdobie a s ním aj zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Počas tohto obdobia hasiči už tradične evidujú zvýšený počet výjazdov k požiarom rodinných domov resp. k požiarom v bytovom fonde.

Najčastejšími príčinami vzniku hore uvedených požiarov sú:

- ❖ nevyhovujúci technický stav dymovodov a komínov,
- ❖ nesprávna inštalácia, obsluha alebo zlý technický stav vykurovacích telies,
- ❖ do popredia vystupuje i nedbalosť a neopatrnosť pri manipulácii s otvoreným ohňom, horľavinami či žeravým popolom.

V minulom roku bolo v SR najčastejšou príčinou vzniku požiarov v rodinných domoch vyhorenie sadzí, kedy vzniklo až 508 požiarov.

Hasiči za účelom eliminácie požiarov v obytných domoch a iných objektoch odporúčajú skontrolovať stav vykurovacích telies ešte pred ich použitím, inštalovať ich podľa návodu výrobcu, dbať na ich kontrolu počas prevádzky, vysypávať popol do nehorľavých nádob a dodržiavať predpisy pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, plynov a pod.

Odporúčania počas vykurovacej sezóny:

➤ **Vykurovať správnym palivom:** do kotlov, kachlí a krbov patrí len určené palivo. Spaľovaním domáceho odpadu, plastov a iných vysoko horľavých látok sa zvyšuje riziko vzniku požiaru a súčasne dochádza k znečisteniu ovzdušia.

➤ **Zabezpečiť pravidelné čistenie a kontrolu komínov:** zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou. Za celkový technický stav a údržbu komínov zodpovedajú majitelia sami, a preto sú povinní zabezpečiť pravidelné čistenia a kontroly.

Čistenie komínov podľa vyhláška MV SR č. 401/2007 Z.z. je potrebné zabezpečiť v nasledovných lehotách:

- komíny pre spotrebiče na tuhé a kvapalné palivá do 50 kW 1x za 4 mesiace
- komíny pre spotrebiče na tuhé a kva-

palné palivá nad 50 kW 1x za 2 mesiace

- komíny s vložkou pre spotrebiče na plynné palivá do 50 kW 1x za 12 mesiacov
- komíny bez vložky pre spotrebiče na plynné palivá do 50 kW 1x za 6 mesiacov
- komíny pre spotrebiče na plynné palivá nad 50 kW 1x za 6 mesiacov

Vypalovať komín je možné len výnimočne. Túto činnosť vykonáva komínár alebo revízny technik s pomocou najmenej jednej ďalšej osoby. Vypalovanie komína sa oznamuje obci.

➤ **Správne uskladňovať palivo:** v tesnej blízkosti kotlov, kachlí a krbov nesmú byť uložené žiadne horľavé látky. Odletené žeravé častice pri kúrení môžu spôsobiť požiar.

Demografia obyvateľstva v roku 2017 v Kvačanoch

stav obyvateľstva k 1. 1. 2017	553
pristťahovaných	8
narodených detí	4
odsťahovaných	9
úmrtie	7
stav obyvateľov k 31. 12. 2017	549
(z toho žien – 282 a mužov – 267)	

Podujatia v obci

13. 1. 2018

v telocvični ZŠ v Kvačanoch sa uskutočnil prvý ročník „Kvačianskej raketky“ – turnaj v stolnom tenise

10. 2. 2018

MSSČK zorganizoval pochod v masách cez Kvačany a fašiangovú zábavu

1. 4. 2018

Ochotníci z Kvačian odohrali divadelné predstavenie „Kamenný chodníček“

30. 4. 2018

stavenie májov

13. 5. 2018

Deň matiek

31. 5. 2018

futbalový zápas medzi starostami

9. 6. 2018

Deň detí

23. 6. 2018

pálenie Jánskych ohňov

7. 7. 2018

Kvačiansky kotlík

21. 10. 2018

mesiac úcty k starším

24. 11. 2018

úvítanie do života

V roku 2018 sa v našej obci uskutočnilo veľa pekných podujatí, za ktoré patrí poďakovanie predsedom, členom komisii a všetkým tým, ktorí sa na ak-

ciach organizačne a sponzorsky podieľali. Zároveň sa chcem poďakovať ochotníkom z Kvačian, ktorí divadelnou hrou „Kamenný Chodníček“, zviditeľnili našu obec v Českej republike pri príležitosti Divadelného víkendu v Tvarožnej u Brna.

Poplatky za skládkovanie sa zvýšia (Obecné noviny)

Suma, ktorú obce zaplatia za skládkovanie zmesového odpadu, bude závisieť od úrovne jeho vytriedenia. Počas najbližších troch rokov sa bude postupne zvyšovať. Vyplýva to z novely zákona o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorú schválil parlament.

Novelizuje sa aj zákon o odpadoch, ktorý tiež plénum odobrilo. Cieľom zmien je odstrániť problémy, ktoré vyplynuli z praxe.

Od budúceho roka bude poplatok za uloženie tony odpadu na skládku diferencovaný do siedmich tried podľa úrovne vytriedenia odpadu. Pri menej ako desaťpercentnej úrovni vytriedenia bude v roku 2019 poplatok 17 eur za tonu, o rok neskôr 26 eur za tonu a v roku 2021 ešte o sedem eur viac. Pri viac ako 60-percentnom vytriedení bude v roku 2019 poplatok sedem eur, o rok neskôr osem eur a o ďalší rok 11 eur. V súčasnosti je poplatok priemerne šesť eur.

„Účelom zvýšenia poplatkov za skládkovanie nie je vyberať od občanov viac peňazí, ale finančne znevýhodniť skládkovania odpadov, ktoré je posledné v hierarchii odpadového hospodárstva,“ zdôraznil minister životného prostredia László Sólymos.

Slovensko podľa údajov Eurostatu z roku 2016 patrí medzi členské štáty s najnižším podielom recyklovaného či kompostovaného komunálneho odpadu (približne 23 percent). Väčšina komunálneho odpadu sa na Slovensku skládkuje (66 percent).

Aby Slovensko splnilo recyklačné ciele Európskej únie, musí do roku 2035 znížiť skládkovanie pod 25 percent a v roku 2040 pod desať percent. Okrem

toho musí Slovensko zvýšiť recykláciu odpadu. Do roku 2025 má recyklovať 55 percent komunálneho odpadu, v roku 2030 to má byť 60 percent.

Cieľom novely zákona o odpadoch je podľa ministerstva zlepšiť triedený zber komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov a znížiť množstvo odpadov ukladaných na skládky odpadov. Prísnejšie pravidlá dostane prevádzkovanie aj uzatváranie skládok odpadov, dôjde aj k zjednoteniu postupu štátnej správy vo veci riešenia zodpovednosti za nezákonné umiestnenie odpadu. Ministerstvo životného prostredia pripomína, že prevádzkovateľ skládky odpadov bude musieť finančné prostriedky, ktoré budú tvoriť účelovú finančnú rezervu, odvádzať na osobitný účet v Štátnej pokladnici. Zároveň bude môcť tieto finančné prostriedky z účelovej finančnej rezervy čerpať len na základe písomného súhlasu či potvrdenia envirorezortu.

Informácia bola zverejnená na stránke: <https://bit.ly/2NMnuWo> Na základe týchto informácií budeme musieť začať triediť odpady vo väčšej miere, tým sa vyhneme plateniu vyšších poplatkov. Za vytriedený odpad ako je sklo, papier, plasty obec neuhrádza faktúry. Jedná sa hlavne o zmesový odpad, ktorý nám narástol proti iným rokom.

Obec už v minulosti riešila uskladnenie biologického odpadu a zapojila sa, spoločne s okolitými obcami, do výzvy na zabezpečenie kompostérov pre občanov našej obce. Výzva bola úspešná a v najbližšom čase, sa budú dávať kompostéry do každého rodinného domu. O termíne prevzatia kompostérov, budú občania informovaní prostredníctvom miestneho rozhlasu.

Stlač odpad, ušetríš viac ako si myslíš

Prečo by som mal stlačiť PET fľašu, kartón či plechovku predtým, než ju hodím do zbernej nádoby? Môže sa zdať, že zberná nádoba je dostatočne veľká na to aby pojala PET fľašu, kartón či plechovku aj bez toho aby ju musel človek stlačiť. Je síce pravda, že väčšina z nich má síce malú hmotnosť, ale za to veľký objem, najmä PET fľaše. Napríklad nestlačené PET fľaše v zberných nádobách zbytočne zaberajú veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť odváza vzduch. Rovnako to platí aj pre kartón či plechovky. Preto je veľmi dôležité obal jednoducho stlačiť. V prípade, že je

to pre niekoho namáhavé, môže obal položiť na zem a pristúpiť ho. Prešľapávanie, stláčanie a skrúcanie týchto obalov je preto veľmi dôležité.

Takýmto postupom sa do kontajnerov vojde približne 4-krát viac zmenšených odpadov. Napríklad do nádoby o objeme 1100 l sa zmestí približne 733 stlačených 1,5 litrových PET fliaš. Ak by sme ich do nádoby hádzali nestlačené, zmestilo by sa ich tam len približne 200. S tým súvisí i ďalšia vec. Čím viac sa PET fliaš, kartónov či plechoviek zmestí do nádoby, tým viac sa zníži interval zvozu zberných nádob a ušetrí sa na prepravných nákladoch. Zmenšenie obalov pomáha aj pri ich jednoduchšej manipulácii a následnej recyklácii, čím sa znova znižujú náklady. A často krát to môže byť aj niekoľko desiatíc eur za rok. Preto nezabúdajme šetriť i takýmto spôsobom naše životné prostredie.

Zber odpadov

Zariadenie na zhodnotenie odpadov vo Svätom Kríži odoberá od občanov našej obce nasledovné odpady:

- Veľkoobjemový odpad (nábytok, kuchynské linky, dvere, pohovky, koberce, drevené okná, matrace, periny, molitany...)
- Polystyrén
- Plasty
- Papier
- Sklo
- Drevo, palety
- Šatstvo, Textilné odpady
- Opotrebované pneumatiky, gumové odpady
- Drobný stavebný odpad (omietka, obkladačky, dlažba, zvyšky z muriva...)
- Tehly, betón
- Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií

Občan, ktorý má záujem o zhodnotenie hore uvedeného odpadu, sa musí najprv zastaviť na obecnom úrade, kde obdrží objednávku a budú mu poskytnuté bližšie informácie. Bez objednávky Vám odpad nepreberú.

Otváracie hodiny:

PONDELOK–PIATOK 7.00–15.00 hod.

SOBOTA 8. 00–12.00 hod. (apríl – september)

Prevádzkovateľ: OZO a. s., Priemyselná 2053, Liptovský Mikuláš, 031 01

Práca komisie pre sociálne veci a rodinu

Komisia pre sociálne veci a rodinu zorganizovala dňa 21.10.2018 pre našich starobných dôchodcov, pri príležitosti Október – Mesiac úcty k starším výlet do Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ) v Liptovskom Mikuláši.

Novozrekonštruované múzeum má dve expozície Kras a jaskyne Slovenska a Chránená príroda Slovenska – Zem miesto pre život, človek, hory a Natura 2000. Tieto expozície sú umiestnené na

štyroch podlažiach, takže určite bolo čo pozeráť. Druhou zastávkou autobusu bol Svätý Kríž a Drevený artikulárny kostol. Tento evanjelický kostol je jednou z najväčších drevených stavieb v strednej Európe. Pôvodne bol postavený v Paludzi, presťahovanie začalo v roku 1974 a posviacka zrekonštruovaného kostola bola v roku 1982. Spoločný obed bol pripravený v reštaurácii Kozí Vršok, kde mohol každý zjesť koľko vládla. Cestou späť domov, au-

Z uvítania detí

tobus zastavil pri Marskom kostolíku a pán učiteľ Červený dal krásnu bodku za pekným dňom v podobe básne.

Dňa 24. 11. 2018 pripravila Komisia pre sociálne veci a rodinu „Uvítanie detí do života“ v Kultúrnom dome v Kvačanoch. Víтали sme 8 detí narodených na konci roka 2017 a v roku 2018 a to: Richarda M., Nikolasa G., Daniela H., Radovana F., Mateja F. a dievčatá Natáliu H., Sofiu Š. a Liu D. Detičkám zahrali, zaspievali a zarecitovali dievčatá Timka Kellová, Ivanka Gálová, Zuzka Chlebková, Sofka Urbanová, Karo-

línka Tkáčová a Tamarka Parížeková. Dievčatá, ešte raz Vám veľmi pekne ďakujeme.

Touto cestou by som chcela vysloviť veľké ĎAKUJEM členkám Komisie pre sociálne veci a rodinu Hanke Drbjakovej, Danke Grúňovej, Magduške Krajčiovej, Mirke Kmeťovej a Majke Tkáčovej, za pomoc pri prípravách a organizácii obecných osláv: Deň matiek, Október – Mesiac úcty k starším a Uvítanie detí do života počas uplynulých štyroch rokov.

AF

Z činnosti komisie pre rozvoj obce

Z postu predsedu Komisie som odstúpil v apríli 2018 a komisia sa celkovo zrušila, resp. sa preniesli jej kompetencie na inú, v dôsledku udalostí, ktoré tu pred Vianocami nejdem rozoberať, nech si nekazíme sviatky pokoja. Bol som rozhodnutý v ďalšom volebnom období ani nekandidovať do obecného zastupiteľstva, čo sa však na poslednú chvíľu zmenilo.

Ďakujem za všetky hlasy vo voľbách! Opätovne som sa ujal kormidla znovu vytvorenej Komisie pre rozvoj obce a keďže sa ukázalo, že je tu ochota investovať do rozvoja obce i väčšie prostriedky z vlastných zdrojov, pevne verím, že po ďalších štyroch rokoch uvidíme i väčšie či menšie výsledky.

Poučil som sa z minulého volebného obdobia, že je potrebné mať priamo v komisii aj poslancov obecného zastupiteľstva, aby sa už na komisii črtal perspektívny úspech či neúspech predkladaných návrhov na zastupiteľstve, ktorému komisia môže návrhy len doporučovať a nie ich prikazovať.

Keď som zberal podpisy pod moju kandidatúru nezávislého poslanca, snažil som sa urobiť si prehľad v tom,

čo by ľudia radi zmenili. I na základe toho už teraz verím môžem povedať, že budeme debatovať o možnostiach, ako zlepšiť v Kvačanoch život našim starším obyvateľom (zachytil som znaky vôle užšieho kontaktu medzi touto skupinou obyvateľstva), i mladším obyvateľom, ktorí tu po večeroch hlavne v zime veľmi nemajú kam spolu ísť, či musia aktuálne za inak tradičnými kvačianskymi športami dochádzať do vedľajších dedín. Očakávam plodnú diskusiu o dokončovaní už dávno rozbehnutých projektov ako dobudovanie ubytovacích priestorov nad telocvičňou ZŠ či v MŠ, ktoré by obci vedeli prinášať do budúcnosti ďalšie príjmy. Budeme prehodnocovať verím i ďalšiu bytovku, zefektívnenie kultúrneho domu a MŠ Kvačany, riešenie chodníka pri krčme p. MU, kde svoje deti i nás samotných pravidelne vystavujeme riziku v neprehľadnej zákrute. Nebezpečná dopravná situácia nám vzniká i pri hornej bytovke a aj keď je to možno citlivá téma, nedá sa jej vyhýbať do nekonečna, resp. čakať, kým sa stane nejaké nešťastie.

Mojim plánom je určite sa povenovať i verejným priestranstvám, hlav-

ne v centre obce, kde snáď nájdeme riešenie, ako aj len menšími zásahmi skultúrniť tento priestor bez nutnosti investície státisícov. A snáď, naopak, aj ako zamedziť jeho degradácii necitlivými zásahmi.

Budeme sa baviť istotne i o kanalizácii, kde to však (zatiaľ) vyzerá z dôvodu nutných obrovských investícií neprierodné, ale no uvidíme, čo prinesie budúcnosť, keďže má SR v tomto smere nejaké medzinárodné záväzky.

Asi zbytočné pokračovať v menovaní ďalších tém. Budeme radi, ak sa vyrieši aspoň časť, každopádne i **vás poprosím, ak máte nejaké návrhy ako zlepšiť fungovanie našej obce či život v nej, neváhajte sa s tým na mňa obrátiť** či už priamo, alebo prostredníctvom obecného úradu.

To v akom prostredí a ako žijeme je vizitkou nás samých a tak pevne verím, že spoločne sa nám podarí posúvať našu obec vpred.

Ján Chlebk

Predseda Komisie pre rozvoj obce

Z činnosti OZ Oblazy

Po verím úspešnom obnovení činnosti OZ Oblazy, keď sa nám podarilo s veľmi limitovanými zdrojmi obnoviť Náučný chodník Prosieckou a Kvačianskou dolinou, vybudovať 2 zabezpečené vyhliadky v našej doline a altánok s ohniskom pod dolinou, došlo pod vplyvom rôznych okolností k útlmu. Nie všetka práca je však vidieť hneď a niekedy si na výsledky treba počkať. Vyhliadky prinášajú do rozpočtu združenia verím nezanedbateľné príjmy, ale áno, uvidíme, ako rýchlo ich budeme musieť investovať do údržby.

Už druhý rok sa snažím zabezpečiť, aby bol o Mlynoch na Oblazoch a Kvačianskej doline realizovaný kvalitný, celovečerný dokument. Je šanca získať naň až 30.000 EUR, avšak odskočila mi mladá režisérka, ktorá si nakoniec na hlbokú tému netrúfla a ďalšieho režiséra, ktorý by dokázal chopiť sa takejto úlohy, som zatiaľ nenašiel.

V roku 2018 bol v pláne projekt vzdelávacej včelnice v areáli sadu ZŠ Kvačany, avšak po dlhom prehodnocovaní, i vnímajúc problém s personálnym zabezpečením pre udržateľnosť projektu do budúcnosti, sme nakoniec so ZŠ došli k názoru do projektu sa netlačiť, nakoľko prítomnosť včielok má aj svoje negatívne stránky a limituje ďalšie využívanie predmetného priestoru.

Udiali sa veľké veci priamo na Oblazoch. Po desaťročiach sa podarilo

zariadiť, aby sa horný i dolný mlyn dostali do rúk samostatnej neziskovej organizácie (Vodné mlyny Oblazy n.o.) a tak boli plne pod kontrolou mlynárov. Bolo mi ctou pomôcť mlynárom, aby sa celá transakcia hlavne s horným mlynom mohla realizovať.

S mlynármi došlo i k dohode, že keďže z Kvačianskej strany neboli nejaké extra zmysluplné, realizovateľné nápady na ďalšie projekty, nešli sme do tradičných drobných grantových schém my s našim združením, ale sa prenechal priestor mlynárom, ktorí i úspešne získali a čerpali grant z Nadácie Orange vo výške 3.000 EUR na započatie záchranných prác na hornom mlyne a výmenu časti strechy na mlyne dolnom. Držať môžete mlynárom palce i pri práve dokončovanej žiadosti o väčší grant, ktorý by umožnil pustiť sa do rekonštrukcií nárazovo, vo väčšom meradle.

Pracuje sa na získaní podpory Žilinského samosprávneho kraja vo veci záchrany ciest v našich dolinách. Ani jedno z týchto diel, na ktorých sa nadreli i starí otcovia z Kvačian, nemá nekonečnú životnosť. Práve naopak, ak sa neurobia viaceré opatrenia, vcelku tak ako ich poznáme sa môžu hlavne vďaka činnosti vody veľmi rýchlo stať minulosťou, pričom sa jedná o naozaj unikátne stavby s celoslovenským, snáď i európskym významom.

V roku 2019 chceme otvoriť s TANAPom diskusie o chodníku z druhej strany brehu Kvačianky. Jeho zakreslenie nám prešlo do územného plánu, chodník je už dnes priechodný a teraz uvidíme, či sa zhodneme na dostatočných argumentoch urobiť z Kvačianskej doliny okruh a či sa bude môcť i širšia verejnosť pozeráť napr. na vyhladku na Kobylinách z brala naproti, tak ako som sa na ňu nedávno pozeral ja.

Niektu si možno povie, že naše združenie sa príliš angažuje mimo obce samotnej avšak netreba i na to niekoho? Čím sa chválime, keď sa niekto pýta na Kvačany? Kam berieme svoje návštevy na vychádzky? Na čo sme tu azda najviac hrdí? Mať vo svojom chotári takúto krásu neprináša len benefity, ale i záväzky a tak ďakujem za pochopenie, že našu energiu vrháme do práve týmto smerom, lebo samo sa ani v našom okolí nič neurobí.

S nadšením sa vrháme do zmysluplných nápadov i priamo v Kvačanoch, stačí s nimi za nami, resp. za mnou, prísť a určite si každý rád minimálne vypočujem.

Ján Chlebík

Predseda Komisie pre rozvoj obce

Pestrý život v základnej škole

• *Trenujeme komunikačné situácie*

Exkurzie, kultúrne podujatia, dobrovoľnícke aktivity, tvorivé dielne a mnoho iných netradičných foriem vzdelávania sa už uskutočnilo od septembra v našej škole. Celým týmto obdobím sa prelínajú aj aktivity vyplývajúce z projektu s názvom Povedz mi to ako partner, ktorý nám podporila Nadácia pre deti Slovenska sumou 5 300 €. Projekt s celkovým rozpočtom 7 445 € rieši rozvoj rešpektujúcej komunikácie medzi učiteľmi, žiakmi a rodičmi. Po minuloročnom absolvovaní kurzu Rešpektovať a byť rešpektovaný učiteľmi tak pokračujeme v tejto našej snahe o budovanie dobrých vzťahov. V dňoch 27. - 28. októbra 2018 absolvovalo kurz rešpektujúcej komunikácie 24 rodičov, ktorý odborne zabezpečilo občianske združenie R+R v spolupráci s Asociáciou Susan Kovalik. Venovali sa cieľom výchovy, komunikácii a potrebám detí i mladých ľudí. Učili sa ako stanoviť dieťaťu hranice správania sa, ako vyjadrovať oprávnenú požiadavku či opisným spôsobom dať spätnú väzbu. Dozvedeli sa o tom, ako funguje mozog a prečo je rešpektujúci model vzťahov vo výchove a vzdelávaní efektívnejší ako mocenský. Trénovali formy

empatickej reakcie a metódu ja-správy. Nezaháľajú ani deti. V pravidelných popoludňajších stretnutiach rozvíjajú sebaúctu a životné zručnosti potrebné k rešpektujúcej komunikácii. Počas vzdelávania rodičov im pripravili obed spolu s pani učiteľkou Zdenkou Trnovskou a pánom učiteľom Petrom Kuchtom. Ku kávičke im upiekli mafinky s pani učiteľkou Emíliou Dobákovou. Vďaka výkonnému dataprojektoru, ktorý sme zakúpili v rámci projektu, deti môžu pozeráť príbehy zamerané na dôsledky vhodnej a nevhodnej komunikácie. Zaujímavé príbehy o sebaúcte a sebadôvere im doniesol aj Mikuláš. Skupina detí žiackeho parlamentu, ktorá tiež pravidelne trénuje rešpektujúcu komunikáciu, sa rozhodla ukázať svoj rešpektujúci prístup aj k najlepšiemu priateľovi človeka – k psíkovi.

• *Psí útulok*

Pri príležitosti celosvetového sviatku Giving Tuesday (sviatok štedrosti, dávania a dobrovoľníctva) vyhlásili v škole zbierku vecí pre psí útulok v Liptovskom Mikuláši. Počas niekoľkých dní tak nazbierali deky, hračky, granuly a konzervy. 27. novembra 2018 odniesli celú zbierku psíkom. Napriek nepriaznivému počasiu strávili veľmi príjemné a úsmevné dopoludnie pri venčení psov.

• *Kurz*

• Mikuláš v Základnej škole

Rodičov ešte čaká v januári budúceho roku druhá časť kurzu rešpektujúcej komunikácie. Deti začínajú tvoriť príbehy zamerané na rešpektujúcu komunikáciu, ktoré chcú vydať knižnou formou. Celý projekt ukončíme v marci 2019 školskou konferenciou, kde odprezentujeme priebeh a výsledky projektu všetkým rodičom a priateľom školy.

Antonia Matušková

Čo nové v školskom holubníku?

V školskom holubníku panuje v zimných mesiacoch relatívny klud, holuby končia hlavné perenie, chovatelia- členovia krúžku a vedenie bilancujú uplynulú sezónu.

Hlavné pozitívum našej činnosti je stabilizácia nových členov krúžku, ktorí sa už dokážu postarať o kŕmenie a zdravú hygienu holubníka.

V športovej oblasti na základe výborných výsledkov našich holubov v minulých rokoch sme dostali od Prezídia slovenského zväzu CHPH dôveru reprezentovať 5-timi holubmi na MS mladých holubov, ktoré sa tohto roku konali opäť v Portugalskom meste Mira. S nomináciou sme mali problém, lebo v marci nás pernaté dravce pripravili o osem chovných holubov, ktoré už mali mladé. Nakoniec všetko dopadlo podľa predstáv. 4. mája 2018 bolo 60 slovenských reprezentantov víťazne našich holubov letecky prepravených do Portugalska. Naši borci si vo svetovej konkurencii 1600 holubov viedli obdivuhodne, keď sme z 5-tich pretekov vyhrali dva, čo ešte v histórii

slovenského chovateľstva nedokázal nikto.

Ocenenia prevezmú zástupcovia SZ-CHPH na Olympiáde poštových holubov v poľskej Poznani.

O tomto našom úspechu informovali aj médiá: RTVS, TV Markíza a odborné časopisy.

Tri naše holuby budú reprezentovať ZŠ Kvačany na celoštátnej výstave PH v Trenčíne 4. a 5. januára 2019.

Na výrazný úspech našich holubov má podstatný vplyv zázemie, ktoré nám

vytvára vedenie základnej školy a dobrovoľníci. SZ CHPH vypomáha technickou pomocou a vo veľkej miere nás podporuje PSU Kvačany v čele s pánom Chovanom. Vytvárajú tým podmienky na kvalitný výcvik a tréningovanie našich holubov počas celej sezóny.

V Novom roku želim pevné zdravie, úspechy, radosť z našej činnosti a ďalšej spolupráce na prospech žiakov ZŠ Kvačany.

Ing. Ján Včela
vedúci krúžku

Materská škola kedysi a dnes

História materských škôl na Slovensku sa začala písať vďaka grófke **Márii Terézii Brunswickovej**, ktorá sa narodila v Bratislave v roku 1775. Jej záujem o moderné pedagogické metódy vo výchove detí a početné návštevy detských inštitúcií v Európe viedli k založeniu prvých detských opatrovní. Bolo to práve v roku 1829 v Banskej Bystrici, neskôr v Trnave. Už vtedy sa pri výchove a vzdelávaní uplatňoval program predškolskej výchovy. Pre zaujímavosť sa deti učili hláskovať, mali náuku o formách a tvaroch, biblické dejiny, prírodopis, technológiu či náuku o remeslách. Na skrátenie dlhej chvíle sa odporúčalo navíjanie priadze, navliekanie korálikov a prírodnín, šitie a pletenie. Deti tiež kreslili do piesku a na bridlicové tabuľky, chodili na prechádzky do prírody a podporovalo sa cvičenie obratnosti (hádzanie, skákanie, behanie). Po príchode do zariadenia sa deti primerane veku zúčastňovali upratovania priestorov, pričom sa zdôrazňovala ochrana pred prievanom, deti sa prezliekali do jednotného oblečenia a dbalo sa aj na hygienu (umývanie rúk a tváre). Vzdelávanie detí bolo prispôbené ich vývinu. Dokonca sa slovo vyučovanie nahrádzalo výrazom zabávanie.

Výchova a vzdelávanie v materských školách prešla do dnešnej podoby dlhým vývojom. Pobyt detí v materskej škole sa v súčasnosti riadi dennými organizačnými formami pozostávajúcimi z hier a činností podľa výberu detí, zdravotného cvičenia, vzdelávacej aktivity, pobyte vonku, činnosti zabezpečujúcej životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok). Vzdelávacie aktivity sa realizujú na základe Školského vzdelávacieho programu platného prevažne na 3 roky, ktorého výkonové štandardy (ciele výchovy a vzdelávanie) sa kategorizujú pre mladšie aj staršie deti (vrátane pred-

školákov).

Naša materská škola sa snaží držať krok s potrebami detí. Umožňuje im, aby sa stali aktérmi výchovno-vzdelávacieho procesu. Preto sme sa zapojili do projektu „Tesco pomáha“ a uspeli sme s našou Interaktívnou záhradkou za poznaním. Jej realizácia sa blíži ku koncu a vďaka rodičom, celému kolektívu škôlky ako aj ich rodinným príslušníkom sa vytvoril zaujímavý priestor, ktorý slúži deťom na bádanie a pozorovanie hlavne v prírodovednej oblasti a taktiež k rozvíjaniu ich

pracovných zručností.

Nadviazali sme spoluprácu s organizáciou Birdlife Slovakia v rámci projektu Učíme sa s deťmi o prírode v prírode. Okrem týždenného školenia v Írsku, ktorého som sa zúčastnila, sme pre škôlku získali zaujímavé a hodnotné metodické materiály. S našimi deťmi sme na začiatku školského roka z nich predviedli otvorenú hodinu pre učiteľov, zameranú na migráciu vtáctva.

Tento školský rok sme sa zapojili do environmentálneho projektu Zelená škola - v ktorej sme v spolupráci s rodičmi vytvorili zaujímavé vzdelávacie aktivity pre deti zamerané na kompostovanie. Po ich úspešnom absolvovaní môžeme získať pre škôlku zelenú vlajku.

Prípravu predškolákov sme okrem návštevy pani pedagogičky z Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie rozšírili aj o Elkoninovu metódu, vďaka ktorej si deti prirodzene

osvojujú základy predčitateľskej gramotnosti. O všestranný rozvoj našich škôlkárov sa snažíme hlavne zapájaním sa do výtvarných súťaží, návštevou múzeí, organizovaním remeselných dní (Vianoce, Veľká noc), viackrát do roka privítame detské divadielko, spolupracujeme so Súkromnou základnou umeleckou školou Dotyk (výtvarný krúžok) ako aj s Akadémiou vzdelávania - Wow English (anglický krúžok) či so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva SMOPaJ - environmentálne podujatia. Zapájame sa do spoločenského diania v našej obci prípravou Vianočnej besiedky pre rodičov a vystúpením ku Dňu matiek. Deti majú počas roka aj množstvo tematických podujatí, ktoré spestrujú ich pobyt v škôlke.

Aj tohto roku sa nám podarilo vďaka obecnému úradu zveladiť prostredie materskej školy. Na ihrisko pribudli detské preliezky, vymenili sa okná na budove MŠ a zaviedlo sa plynové kúrenie. Touto cestou sa chceme obecnému úradu poďakovať ako aj rodičom a priateľom škôlky, ktorí každoročne podporia škôlkársky ples, či príspevkom z 2% zabezpečia pre škôlku nemalé finančné prostriedky, ktoré sa použijú na nevyhnutné materiálne alebo edukačné vybavenie.

Veríme, že máme pred sebou ešte veľa výziev a tešíme sa, že nás aj tento školský rok 2018/2019 navštívuje hojný počet detí (31) z Kvačian a Lipovských Matiašoviec. Veselé Vianoce a šťastný Nový rok Vám praje kolektív MŠ Kvačany.

Mgr. Andrea Balážová,
MŠ Kvačany

NEZABÚDAJTE TRIEDIŤ ODPAD ANI POČAS SVIATKOV.

ŠŤASTNÉ a vytriedené VIANOCE

PAPIER

PATRIA SEM vianočný baliaci papier, stlačené krabice a kartóny z darčiekov, reklamné letáky, papierové tašky, papierové obálky, noviny, časopisy, kancelársky papier (v malom množstve aj s kancelárskymi sponkami).

SKLO

PATRIA SEM sklenené poháre, napríklad z majonézy a zaváranín, sklenené črepy, sklenené fľaše z vína a sektu, nevratné obaly zo skla, tabuľové sklo z okien a dverí (väčšie množstvo patrí na zberný dvor).

PLASTY, KOVY, NÁPOJOVÉ KARTÓNY

PATRIA SEM napríklad plastové obaly z darčiekov, neznečistené stlačené alebo zošliapnuté PET fľaše z nápojov, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov alebo kozmetiky.

PATRIA SEM napríklad konzervy z kukurice a kompótu, kovové súčiastky, alobal, nápojové plechovky.

PATRIA SEM vypláchnuté stlačené alebo zošliapnuté obaly z džúsov, mlieka, smotany.

Niektoré obce používajú jednu zbernú nádobu na viaceré druhy odpadov, napr. na kovy, plasty a nápojové kartóny.

1. Snažte sa odpad netvorit' vôbec.
2. Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich do predajne.
3. Dodržiavajte farebnú abecedu triedenia: sklu zelená, papieri patri modrá, plastom žltá, kovom červená a nápojovým kartónom oranžová farba. Napovie Vám aj označenie na obale:

4. Riadte sa pravidlami triedenia vašej obce.
5. Len vytriedený odpad sa dá zhodnotiť a recyklovať.
5. Triedte odpad, oplatiť sa to. Za vytriedený odpad občan neplatí, jeho zber hradia výrobcovia prostredníctvom OZV ENVI - PAK.

www.envipak.sk
www.triedime.sk

KOMPOSTUJTE S DEŤMI

Vedeli ste, že ...

... **95 % našich potravín priamo alebo nepriamo produkujú naše pôdy?**

... **až 500 rokov trvá vytvorenie 2 cm úrodnej pôdy?**

Pôdu by sme si mali vážiť a chrániť ju. V súčasnosti však často krát radšej siahneme pri pestovaní po umelých hnojivách, či chemických postrekoch. Nevedomujeme si, že dôsledkom je ochudobňovanie pôdy, ničenie prirodzených predátorov škodcov, znečisťovanie životného prostredia a nakoniec aj zdraviu nie moc prospešná úroda. Preto sa tento školský rok naša materská škola v Kvačanoch zapojila do environmentálneho projektu Zelená škola. Zamerali sme sa v ňom práve na kompostovanie, ktoré by malo byť samozrejmosťou v každej škole či domácnosti. Nielen preto, aby sme nevyvážali odpad, za ktorý je treba platiť, ale najmä preto, že kompostovaním získame cenné hnojivo pre našu záhradku.

Pridajte sa k nám aj vy a naučme sa spolu správne kompostovať!

• Čo patrí do kompostu/ kompostéra:

- **všetok záhradný odpad ako:** tráva, lístie, seno, slama, burina, piliny, drewná štiepka, hlina, odrezky z viniča, kôra a konáre zo stromov, vychladnutý popol a uhlie z dreva, v malom množstve trus bylinožravých zvierat, podstielka drobných zvierat

- **kuchynský odpad ako:** káva, čajové vrecúška, podrvené škrupiny z vajec, bioodpad z kuchyne (šupky zo zeleniny a ovocia), podrvené orechové škrupiny, papierové vreckovky, kartón (nefarbený), handry z prírodných tkanív. Zvyšky varených jedál sa odporúča dávať len v malých množstvách

• Čo nepatrí do kompostu/ kompostéra:

zvyšky mäsa, ryby, mliečne výrobky, sklo, plasty, kovy, textil, piliny z drevotriesky, uhynuté zvieratá, trus mäsožravých zvierat, rastliny s vysokým obsahom pesticídov

• Kam umiestniť kompostovisko/kompostér:

Kompostovisko by nemalo byť vystavené celodennému priamemu slnku, lepší je polotieň niekde pod stromom alebo miesto kde viete, že počas dňa slniečko nedovídi. Musí byť v priamom kontakte s pôdou. Takže dno u kompostéra by sme ťažko hľadali.

Tip: miesto okolo kompostoviska/ kompostéra spevnite, kvôli prístupu v daždivom počasí.

PRÁVIDLOM ÚSPEŠNÉHO PRIEBEHU KOMPOSTOVANIA JE RÔZNORODÁ SKLADBA MATERIÁLOV, OPTIMÁLNA VLNKOSŤ A DOSTATOK VZDUCHU.

1. Veľkosť a skladba materiálov

Pri ťažšie rozložiteľných materiáloch (uhlíkatých), ako sú drevo, tvrdšie časti zeleniny či stonky starších rastlín platí základné pravidlo, že čím sú častice menšie, tým rýchlejšie sa skompostujú. Ideálne je využiť záhradný drvič. Mäkké šťavnaté materiály (dusíkaté) ako hnoj, pokosená tráva, ku-

chynský bioodpad sú ľahko rozložiteľné, preto je potrebné ich zmenšovať. Dobrý rozklad zabezpečí vyvážené miešanie materiálov. Platí, že dusíkaté materiály musíme zmiešavať s uhlíkatými a ich objemový pomer by sa mal približovať k 1:1.

2. Prístup vzduchu a vody

Užitočné baktérie a pôdne organizmy, ktoré sa starajú o rozklad zeleného odpadu potrebujú okrem živín aj neustály prísun vzduchu a dostatok vlhkosti. Ak im dokážete zabezpečiť vyváženú kombináciu, začnú sa množiť rýchlym tempom. Aj tu platí že, čím menšie častice odpadu do kompostu dáte, tým sa skôr skompostujú. Platí však aj pravidlo, že čím sú častice menšie, tým je medzi nimi menej dutiniek, kde sa môže udržať vzduch. Bez neho kompost iba hnije a zapácha. Preto je potrebné masu z času na čas prevzdušniť a kompost prehádzať.

3. Správna vlhkosť

Ďalšou podmienkou dobrého kompostovania je správna vlhkosť. Nedostatok vlhkosti spomaľuje až zastavuje proces rozkladu, naopak nadmerná vlhkosť spôsobuje nežiadúci hnilobný proces. Preto je dôležité správnu vlhkosť kontrolovať a v prípade potreby ju doplniť poliatím, prípadne znížiť pridaním suchých materiálov. Správnu vlhkosť možno zistiť iba rukou. Ak z materiálu vytlačíte iba niekoľko kvapiek - je všetko v poriadku.

KEDY JE KOMPOST ZRELÝ?

